

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний економічний університет
Кафедра економічної теорії

Міждисциплінарна курсова робота

3

економічної теорії

на тему:

« Інвестиційний клімат в Україні та його вплив на інвестиційну діяльність »

Студентки II курсу групи ФАМС-21

Каплун Т.І.

Науковий керівник :

Старший викл., к.е.н., доцент

Полікарпова О.С.

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ECTS _____

Тернопіль – 2017 р.

План

Вступ

1. Теоретико-методичні підходи щодо сутності інвестиційного клімату

2. Аналіз стану інвестиційного клімату та динамік інвестиційної діяльності впродовж 2015-2017 рр.

3. Напрямки вдосконалення інвестиційного клімату в умовах фінансово-економічної кризи

Висновки

Список використаних джерел

Зміст

Вступ.....	4 – 6
1. Теоретико-методичні підходи щодо сутності інвестиційного клімату.....	7 – 10
2. Аналіз стану інвестиційного клімату та динамік інвестиційної діяльності впродовж 2015-2017 рр.....	11 – 16
3. Напрямки вдосконалення інвестиційного клімату в умовах фінансово-економічної кризи.....	17 – 22
Висновки.....	23
Список використаних джерел.....	24 – 25

Вступ

Актуальність теми дослідження. Нестійкий рух економіки України до стабільної фази розвитку, актуалізує питання покращення інвестиційного клімату, позитивні тенденції в якому забезпечують стабільність надходження інвестиційних, кредитних ресурсів та зростання ринкової вартості українських емітентів. Відсутність суттєвих структурних зрушень в економіці держави та політична нестабільність, негативно впливають на мотивацію вітчизняних, а особливо іноземних інвесторів, щодо здійснення інвестицій у реальний сектор та придбання державних цінних паперів.

Чисельні економічні дослідження, реалізація спільних бізнес–проектів та ментальність українського суспільства довели необхідність залучення іноземних інвестицій задля прогресивного майбутнього України та досягнення європейських стандартів життя. Іноземний капітал спроможний суттєво вплинути на впровадження технічних інновацій та прогресивних технологій у сфері виробництва, надання фінансових та не фінансових послуг та якість управління у реальному та фінансовому секторі економіки. Безумовно іноземні інвестиції, як джерело капіталу є більш привабливим, ніж кредитні ресурси, які помножують загальний державний борг. А обмеженість їх обсягу викликає необхідність концентрації на найбільш значущих проблемах та тенденціях, які мають бути враховані при покращенні інвестиційного клімату та оптимізації бізнес середовища.

Приток зарубіжних капіталовкладень, активізація діяльності середнього та малого бізнесу, а також оновлення застарілого обладнання з паралельним використанням сучасних технологій на вітчизняних підприємствах є життєво важливими для досягнення не тільки короткострокових та довгострокових пріоритетів державної політики, а й вихід із сучасного кризового стану та шлях до підйому економіки.

Великою проблемою залишається той факт, що велика кількість паперових реформ не сприяли серйозним досягненням у забезпеченні інвестиційної привабливості та зростанню національної конкурентоспроможності.

Питанням інвестиційного клімату, інвестиційної привабливості та конкурентоспроможності держави присвячені праці таких науковців: Бланк І.О., Гаврилюк О.В., Гончаров А.Б., Іваненко–Свинцицька І.Є., Іванонків О.О., Карпінський Б.А., Носова О.В., Пирогов О.В., Удалих О. О. та інші.

Високо оцінюючи внесок зазначених науковців у питання, що досліджуються, необхідно зауважити, що більшість авторів передусім приділяють високу увагу пріоритетним сферам та об'єктам вкладання капіталу, залишаючи недостатньо висвітленими чинники які негативно впливають на інвестиційний клімат держави, що обумовлює актуальність теми дослідження.

Метою курсової роботи є аналіз інвестиційного іміджу та головних рис інвестиційного клімату України в глобальному середовищі з паралельним висвітленням основних проблем які негативно впливають на його стан.

Завдання курсової роботи є:

- оцінити теоретико-методологічні засади дослідження інвестиційного клімату;
- проаналізувати стан інвестиційного клімату та динаміки інвестиційної діяльності впродовж 2015-2017 рр.;
- запропонувати шляхи вдосконалення інвестиційного клімату в умовах фінансово-економічної кризи.

Об'єкт дослідження: інвестиційний клімат та його складові.

Предмет дослідження: аналіз та політика покращення інвестиційного клімату в умовах фінансово-економічної кризи.

Методологічною основою дослідження є системний метод пізнання, згідно з яким всі процеси і явища аналізуються у взаємозалежності, взаємозв'язку і розвитку. Для цього поєднуються загальнонаукові та спеціальні методи, взаємодія абстрактного і конкретного, аналізу й синтезу, історичного і логічного, індукції і дедукції, статистичні порівняння, що дало можливість розкрити економічну

сутність та структуру категорій інвестиції, їхню єдність і суперечності між ними, вплив різних чинників на інвестиційні процеси, об'єктивну необхідність тісного поєднання цих процесів.

1. Теоретико-методичні підходи щодо сутності інвестиційного клімату

Без розуміння теоретичної сутності інвестиційного клімату неможливо створити чітку систему орієнтирів для інвестора, на основі яких він приймає рішення про вкладання капіталу у ту чи іншу державу. Не зважаючи на наявність достатньо великої кількості наукових та практичних досліджень в розрізі даної тематики, на сьогоднішній день не існує не тільки загально прийнятних чітких показників для характеристики інвестиційного клімату, а й відсутня єдність у тлумаченні науковцями даної категорії. Отже, незважаючи на численні публікації з даної проблематики, з методологічної точки зору проблема розкриття категоріального апарату залишається не вирішеною.

Питання покращення інвестиційного клімату та умов ведення бізнесу було і залишається найбільш актуальним для будь-якої держави, а особливо розвиваючої. Україна не стала виключенням. Відсутність стабільного розвитку економіки, низький рівень конкурентоспроможності продукції, зношеність основних фондів на 90% фактично по всіх галузях економіки та ряд інших факторів, сприяло загостренню питання інвестиційної привабливості держави особливо в контексті останніх подій. Дискусії в площині євроінтеграційних процесів неможливі без детальної оцінки інвестиційної привабливості та конкурентоспроможності української економіки.

Так вітчизняний науковець Карпінський Б.А. визначає інвестиційний клімат як комплекс політичних, соціальних, інноваційних, інфраструктурних елементів, які наявні на певній території та дають у своєму сумарному прояві синергетичний ефект [5].

В той же час Гончаров А.Б. під інвестиційним кліматом розуміє сукупність політичних, правових, економічних і соціальних умов, що забезпечують і сприяють інвестиційній діяльності вітчизняних та зарубіжних інвесторів.

В свою чергу Іваненко–Свинцицька І.Є. наголошує, що інвестиційний клімат формується під впливом економічних, політичних, технічних та соціальних

чинників, найвагомішу роль серед яких відіграють економічні параметри приймаючої країни [4].

Носова О.В. під інвестиційним кліматом розуміє ступінь сприятливості ситуації, що складається в тій чи іншій країні (галузі, регіоні, підприємстві), стосовно інвестицій, що могли б бути зроблені в країну (галузь, регіон, підприємство).

Водночас Пирогов О.В. зазначає, інвестиційний клімат – це ситуація на внутрішньому інвестиційному ринку макрорівня та мезорівня, від стану якої залежить підтримання й розвиток інвестиційного інтересу, а згодом і прийнятне потенційним інвестором рішення про інвестування та обсяги залучених інвестицій.

Удалих О. О. зазначає, що інвестиційний клімат – це узагальнена характеристика сукупності соціальних, економічних, організаційних, правових, політичних, соціокультурних передумов, що визначають привабливість держави для інвестування

На нашу думку інвестиційний клімат – це сукупність політичних, економічних, правових, географічних, соціально–культурних умов які у своїй взаємодії забезпечують та впливають на інвестиційну діяльність вітчизняних та іноземних інвесторів на окремо взятій території.

Причому, інвестиційний клімат доречно розглядати на макрорівні (держава, об'єднання держав) та мезорівні (окремий регіон в державі, область).

В свою чергу, інвестиційний клімат визначають інвестиційний потенціал, інвестиційні ризики та інвестиційна активність.

Під інвестиційним потенціалом слід розуміти об'єктивні можливості економічного, соціального, природно–ресурсного характеру.

До інвестиційного ризику належать внутрішні та/або зовнішні чинники, що перешкоджають реалізації інвестиційного потенціалу. Структурно зазвичай включають політичну, правову, законодавчу, економічну та соціальну складову.

Щодо інвестиційної активності це є інтенсивність залучення інвестицій в економіку країни з боку вітчизняних та іноземних інвесторів.

При дослідженні питання інвестиційного клімату, доцільно звернути увагу на таке поняття, як інвестиційна привабливість. Інвестиційна привабливість обумовлена станом інвестиційного клімату на макро та мезорівнях. Інвестиційна привабливість може бути розглянута не тільки на рівні держави, регіону та області, а й на рівні галузі та підприємства (див табл. 1.1).

Загалом, інвестиційна привабливість – це інтегральний показник, що об'єднує комплекс формалізованих та неформалізованих критеріїв і характеризує доцільність вкладання капіталу в досліджуваний потенційний об'єкт інвестування.

При дослідженні теоретичного аспекту інвестиційного клімату, не можна залишити без уваги таку категорію, як конкурентоспроможність. Причому конкурентоспроможність доцільно розглядати не тільки в рамках держави, регіону, області, галузі та підприємства, а й продукції (див. табл. 1). Априорі не можливо говорити про конкурентоспроможну державу, без наявності підприємств які випускають конкурентоспроможну продукцію.

Таблиця 1.1.

Категоріальний апарат [3]

Рівень	Сутність
Інвестиційний клімат	
Держава	Узагальнена характеристика політичних, економічних, правових, географічних, соціально–культурних умов які у своїй взаємодії забезпечують та впливають на інвестиційну діяльність вітчизняних та іноземних інвесторів в державі.
Регіон	Сукупність політичних, економічних, правових, географічних, соціально–культурних умов які забезпечують надходження інвестиційних ресурсів у регіон.
Інвестиційна привабливість	
Держава	Стан політико–правового, економічного, соціально–культурного, науково–технічного, інфраструктурного та демографічного середовища.
Регіон	Загальноекономічний розвиток регіону (його частка у ВВП та національному доході, обсяг виробництва на душу населення, середній рівень заробітної плати, забезпеченість основними продуктами харчування, обсяг та динаміка капітальних вкладень на душу населення, кількість підприємств, їх фінансовий стан), інвестиційна інфраструктура регіону (кількість будівельних матеріалів підрядчика, виробництво енергетичних ресурсів на душу населення, стан транспортної індустрії), демографічна характеристика регіону, розвиток ринкових відносин (кількість приватизованих підприємств, кількість підприємств з іноземними інвестиціями, банківських установ, страхових компаній, товарних бірж), криміногенна, екологічна ситуація в регіоні.

Галузь	Життєвий цикл галузі, бар'єри входження до галузі, технологічні особливості, соціальні чинники, конкуренція на галузевому ринку, стан попиту на товари та послуги галузі.
Підприємство	Інтелектуальний капітал управлінського складу підприємства, конкурентоспроможність суб'єкту господарювання, імідж у ділових колах та позиція на ринку, думки власників та інвесторів щодо підприємства та його діяльності, забезпеченість інвестиційними та іншими ресурсами, кадрами, ефективність господарської та управлінської діяльності, збутова та комунікаційна політика, економіко-географічне положення, галузева приналежність, інші.
Конкурентоспроможність	
Держава	Спроможність держави в умовах вільного та чесного ринку продукувати товари та послуги, що відповідають вимогам міжнародних ринків і водночас – забезпечувати та збільшувати реальні доходи власного населення протягом тривалого часу.
Регіон	Спроможність протягом тривалого часу на основі насамперед власних, а також залучених можливостей продукувати товари та послуги для регіонального, національного і зовнішнього ринків, забезпечуючи водночас стабільність і зростання реальних доходів власних жителів.
Галузь	Ефективність роботи окремих галузей національного господарства, що оцінюється, окрім традиційних критеріїв, за показниками, що характеризують і описують міру живучості і динамічності галузі при різних варіантах розвитку економіки даної країни і всього світу в цілому.
Підприємство	Здатність підприємства створювати, виробляти і продавати товари та послуги, цінові й нецінові якості яких привабливіші, ніж в аналогічній продукції конкурентів.
Продукція	Здатність продукції відповідати вимогам ринку, які склалися за аналізований період.

Вище зазначені категорії та параметри які їх характеризують окреслюють систему цінностей на які орієнтуються інвестори. Комплексний аналіз вказаних показників дає можливість не тільки інвестору прийняти рішення про вкладання капітал в економіку тієї чи іншої країни, а керівництву держави поглянути на наслідок прийняття окремих управлінських рішень та впроваджених реформ.

На практиці існує достатньо велика кількість рейтингів інвестиційного клімату держави або інвестиційної привабливості об'єкта інвестування, які регулярно публікуються та відрізняються один від одного головним чином переліком складових, які беруться до уваги під час розрахунку.

2. Аналіз стану інвестиційного клімату та динамік інвестиційної діяльності впродовж 2015-2017 рр.

Оздоровлення та розвиток сучасної економіки України неможливий без активізації інвестиційної діяльності, пошуку та залучення надійних інвесторів, які б розміщували свої інвестиції на довгострокові терміни, забезпечуючи цим стабільний розвиток важливих ланок господарства. Україна має всі шанси для залучення інвестиційних ресурсів та використання їх на користь економіки, тому що потенціал української економіки має досить «широкі горизонти» для свого розвитку [9].

Прямі іноземні інвестиції повинні підсилювати міжнародну інвестиційну позицію України та запобігати зростанню зовнішнього боргу, на сьогодні, ситуація в економіці країни протилежна – інвестиції скорочуються, а борги ростуть.

Галузева структура інвестицій в основний капітал в Україні також не є оптимальною: інвестиції в промисловість не становлять навіть половини обсягів всіх інвестицій (38%), тоді як вартість основних фондів є домінуючою, а сільське господарство, маючи надзвичайно великий потенціал, інвестується взагалі незначною мірою (6%). Варто зазначити, що ступінь зносу в транспортній та в енергетичній галузях становить відповідно 84,3% та 80%, що свідчить про майже повну зношеність. Така критичність показників зносу основних фондів має безпосереднє відношення до незадовільного обсягу інвестицій у реальний сектор.

Інвестиції спрямовуються у вже розвинені сфери економічної діяльності.

До основних країн-інвесторів належать Кіпр – 9691,6 млн.дол.США, Нідерланди – 5753,9 млн.дол.США, Російська Федерація – 4349,8 млн.дол.США, Велика Британія – 2046,3 млн.дол.США, Віргінські Острови (Брит.) – 1766,5 млн.дол.США, Німеччина – 1606,6 млн.дол.США і Швейцарія – 1467,3 млн.дол.США [11].

З метою забезпечення узгодженості взаємопов'язаних показників про прямі інвестиції НБУ та Держстату, статистичні дані про прямі інвестиції, які

узагальнювалися по номінальній вартості на підставі інформації підприємств (організацій, установ) у рамках державного статистичного спостереження "Інвестиції зовнішньоекономічної діяльності", були переглянуті з урахуванням адміністративних даних НБУ про ринкову вартість ПП підприємств та установ.

За рахунок державного та місцевих бюджетів освоєно 9,4 відсотка капітальних інвестицій. Частка коштів іноземних інвесторів становила 2,9 відсотка усіх капіталовкладень, частка коштів населення на будівництво житла – 8,9 відсотка. Інші джерела фінансування становлять 2,3 відсотка.

Отже, Україна залишається привабливою для інвестицій, водночас вона не знаходиться осторонь світових процесів, є достатньо інтегрованою у світове господарство і порушення макростабільності на зовнішніх ринках має свій відголос в Україні.

У рейтингу Doing Business 2017 за результатами 2016 року Україна піднялась на +1 пункт і посіла 80 позицію. У порівнянні із 2016 роком, Україна покращила свої позиції за такими показниками, як: створення підприємств - з 24-го до 20-го місця; підключення до електромереж - із 140-го до 130-го місця; захист міноритарних інвесторів - із 101-го до 70-го місця; забезпечення виконання контрактів – з 93 до 81 місця [16].

Для подальшого покращення інвестиційного клімату України актуальним на сьогодні є питання удосконалення правової та організаційної бази для підвищення дієздатності механізмів забезпечення сприятливого інвестиційного клімату й формування основи збереження та підвищення конкурентоспроможності вітчизняної економіки.

За даними Держстату у січні-червні 2017 року в економіку України іноземними інвесторами з 75 країн світу вкладено 711,2 млн.дол. США прямих інвестицій (акціонерного капіталу).

Рис. 2.1. Прямі інвестиції, 2010-2017 рр.[11]

Обсяг залучених з початку інвестування прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) в економіку України на 01.07.2017 року становив 38981,5 млн.дол. США*.

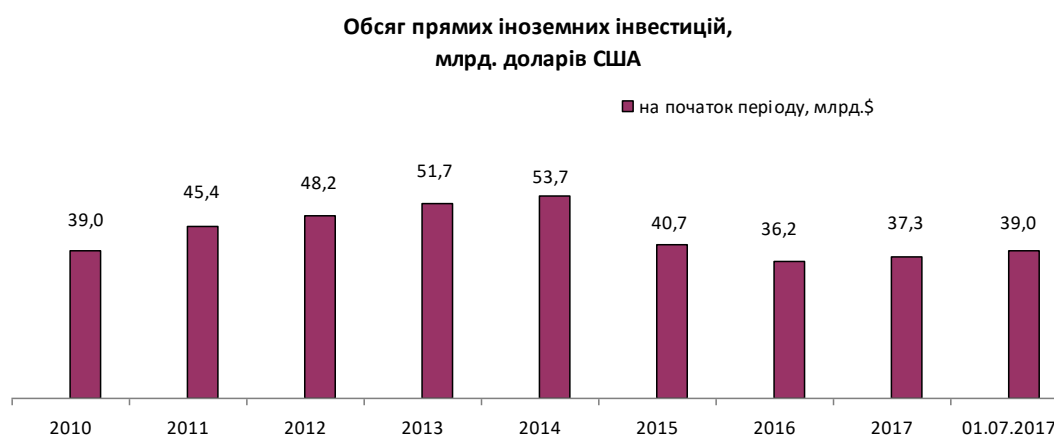

Рис. 2.2. Обсяг прямих іноземних інвестицій, млрд.дол.,2010-2017 рр.

[17]

Інвестиції спрямовуються у вже розвинені сфери економічної діяльності.

Станом на 01.07.2017 найвагоміші обсяги надходжень прямих інвестицій були спрямовані до установ та організацій, що здійснюють фінансову та страхову діяльність – 26,4% та підприємств промисловості – 26,7 %.

До основних країн-інвесторів належать Кіпр –25,5 %, Нідерланди – 16,2%, Російська Федерація – 11,4%, Велика Британія – 5,5%, Німеччина – 4,5%, Віргінські Острови (Брит.) -4,3%, і Швейцарія – 3,9%.

Обсяги освоєння капітальних інвестицій підприємств України у січні-червні 2017 року складають 155,1 млрд. грн., що на 22,5 % більше від обсягу капітальних інвестицій за відповідний період 2016 року.

Рис. 2.3. Капітальні інвестиції, млрд.грн., 2010-2017 рр.

[17]

З метою забезпечення узгодженості взаємопов'язаних показників про прямі інвестиції НБУ та Держстату, статистичні дані про прямі інвестиції, які узагальнювалися по номінальній вартості на підставі інформації підприємств (організацій, установ) у рамках державного статистичного спостереження "Інвестиції зовнішньоекономічної діяльності", були переглянуті з урахуванням адміністративних даних НБУ про ринкову вартість ПП підприємств та установ.

Провідними сферами економічної діяльності, за обсягами освоєння капітальних інвестицій, у січні-червні 2017 року залишаються: промисловість – 33,2%, будівництво– 13,9%, сільське, лісове та рибне господарство – 16,1%, інформація та телекомунікації – 5,0%, оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів – 7,7%, транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність – 7,7%, державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування– 3,5%.

Рис. 2.4. Розподіл освоєних капітальних інвестицій за сферами економічної діяльності, 1 півріччя 2017 р. [18]

Головним джерелом фінансування капітальних інвестицій, як і раніше, залишаються власні кошти підприємств та організацій, за рахунок яких у січні-червні 2017 року освоєно 74,3 відсотка капіталовкладень.

Частка кредитів банків та інших позик у загальних обсягах капіталовкладень становила 5,2 відсотка.

За рахунок державного та місцевих бюджетів освоєно 6,8 відсотка капітальних інвестицій. Частка коштів іноземних інвесторів становила 1,5 відсотка усіх капіталовкладень, частка коштів населення на будівництво житла – 8,9 відсотка. Інші джерела фінансування становлять 3,3 відсотка.

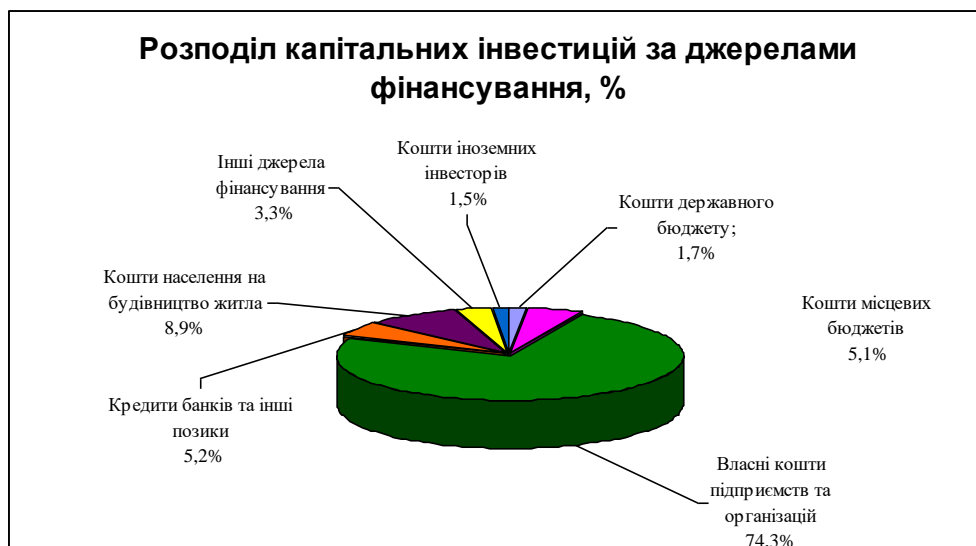

Рис. 2.5. Розподіл капітальних інвестицій за джерелами фінансування, 1 півріччя 2017 р. [17]

Отже, Україна залишається привабливою для інвестицій, водночас вона не знаходиться осторонь світових процесів, є достатньо інтегрованою у світове господарство і порушення макростабільності на зовнішніх ринках має свій відголос в Україні.

У рейтингу Doing Business 2017 за результатами 2016 року Україна піднялась на +1 пункт і посіла 80 позицію. У порівнянні із 2016 роком, Україна покращила свої позиції за такими показниками, як: створення підприємств - з 24-го до 20-го місця; підключення до електромереж - із 140-го до 130-го місця; захист міноритарних інвесторів - із 101-го до 70-го місця; забезпечення виконання контрактів - з 93 до 81 місця.

Також, слід відзначити, що у рейтингу агентства Moody's Investors Service Україна покращила свій кредитний рейтинг в міжнародному економічному списку. Він змінився з Саа3 до Саа2, що означає зміна прогнозу зі "стабільного" на "позитивний".

Так, на поліпшення показників вплинуло проведення структурних реформ в Україні, що допомогло країні впоратися з борговим навантаженням і поліпшити позиції на зовнішніх ринках.

3. Напрямки вдосконалення інвестиційного клімату в умовах фінансово-економічної кризи

Вплив революційних подій в Україні наприкінці 2013-2014 рр. на інвестиційний клімат можна оцінити по-різному. Наприкінці 2015 р. інвестиційна діяльність значно скоротилася [2]. Проте в перспективі такі корінні зміни в політиці та адміністрації країни, значно підвищують зацікавленість до економіки в цілому. В період революції значно підвищився інтерес до подій в Україні. Такі бурхливі події пошвидко обговорювалися на всіх рівнях, у більшості країн світу.

Соціально-економічна нестабільність розвитку країни негативним чином позначилася на інвестиційній діяльності підприємств у кожному регіоні, зумовила зниження інвестиційної привабливості регіонів та погіршення інвестиційного клімату у них. У підсумку це призводить до нестачі ресурсів для оновлення основних фондів, поповнення оборотних коштів і викликає ефект «замкненого кола інвестування», коли непривабливі в інвестиційному сенсі регіони не мають можливості залучати інвестиційні ресурси і залишаються економічно слаборозвиненими та, відповідно, інвестиційно непривабливими.

Зупинка інвестиційних проектів призводить до зниження темпів розвитку економіки, що разом із зниженням довіри інвесторів та побоюваннями щодо подальших умов інвестиційної діяльності в Україні призводить до стагнації економіки регіонів. Відповідно, питання відновлення позитивної інвестиційної динаміки в регіонах України на сьогодні постає з усією гостротою [18]. В той же час макроекономічні показники України залишаються на периферії світових інвестиційних потоків, що значно підсилюється недостатнім рівнем інвестиційних ресурсів, а також ускладнюється кризовими явищами у світовій економіці.

Протидія наслідкам всесвітньої фінансово-економічної кризи потребує від законодавчої і виконавчої влади України запровадження сприятливого інвестиційного клімату. Проблема наповнення державного та міських бюджетів в сучасних умовах якомога сильніше вимагає виведення малого і середнього підприємництва з тіні. У той час, як в європейських країнах запроваджено низку

антикризових заходів, які призвели до зниження цін, збільшення надлишку товарів і, в результаті, збільшення купівельної спроможності населення на продовольчі та дрібно-побутові товари навіть за умови зниження заробітної плати, в Україні спостерігається зовсім інша тенденція: ціни зростають, а купівельна спроможність падає. Це дозволяє стверджувати, що, по-перше, антикризові заходи уряду є малоефективними, а, по-друге, значною є тінізація малого і середнього бізнесу (далі МСБ).

В умовах кризи підприємці все частіше стикаються з недоступністю кредитних ресурсів для започаткування і ведення бізнесу. У докризовий період можливі були два варіанти: отримати кредит від комерційного банку чи кредитної спілки або залучити іноземні інвестиції. Нині кредитування start-up, тобто для започаткування бізнесу в Україні комерційними банками практично припинено. На розвиток нового проекту банки видають гроші лише постійним клієнтам з позитивною кредитною історією і, як правило, під заставу. Не дивлячись на те, якою б креативною не була бізнес-ідея, які б перспективи вона не обіцяла, якщо майбутній підприємець звернеться до банку за кредитом тільки з планами.

Прямі іноземні інвестиції повинні підсилювати міжнародну інвестиційну позицію України та запобігати зростанню зовнішнього боргу, на сьогодні, ситуація в економіці країни протилежна – інвестиції скорочуються, а борги ростуть.

Для подальшого покращення інвестиційного клімату України актуальним на сьогодні є питання удосконалення правової та організаційної бази для підвищення дієздатності механізмів забезпечення сприятливого інвестиційного клімату й формування основи збереження та підвищення конкурентоспроможності вітчизняної економіки.

Ряд позитивних кроків у цьому напрямі вже здійснено:

1. На сьогодні в Україні створене правове поле для інвестування та розвитку державно-приватного партнерства. Законодавство України визначає гарантії діяльності для інвесторів, економічні та організаційні засади реалізації державно-приватного партнерства в Україні.

2. На території України до іноземних інвесторів застосовується національний режим інвестиційної діяльності, тобто надано рівні умови діяльності з вітчизняними інвесторами. Іноземні інвестиції в Україні не підлягають націоналізації [14].

Проблема залучення інвестицій залишається нагальною у поточному кризовому періоді і потребує оперативного реагування органів влади.

Позитивним у сенсі покращення інвестиційного клімату та приведення правил діяльності інвесторів у відповідність з прийнятими у більшості країн ЄС є ухвалення законів України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо державних інвестиційних проектів» та «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту прав інвесторів», які унормовують діяльність публічних акціонерних товариств та створюють прозору й ефективну систему управління державними інвестиціями.

Можна вважати, що такими заходами певною мірою удосконалено механізми інвестування. Однак, реалізація інвестиційної політики у регіонах полягає у використанні різноманітних інструментів залучення інвестицій, використання державних замовлень і розміщення їх на конкурсній основі, оптимізації структури державних інвестицій, надання державних гарантій іноземним інвесторам, акумулювання обмеженого обсягу державних інвестицій лише для програм, визначених як пріоритетні.

На рівні регіонів інвестиційна політика місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування залежить від узгодженості стратегічних цілей розвитку з інвестиційними, у вжитті заходів місцевими органами щодо удосконалення процесу залучення інвестицій та покращення інвестиційного клімату. Удосконалення інвестиційних процесів на рівні регіону залежить від спільних зусиль органів влади та місцевого самоврядування, бізнес-одиниць та громадськості.

З метою відновлення динаміки інвестиційної діяльності у регіонах, залучення інвестицій, використання наявного внутрішнього інвестиційного

потенціалу та підвищення інвестиційної привабливості регіонів необхідно вжити низку заходів.

1. Міністерству регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України під час реалізації Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року (виконання заходу «Розроблення інвестиційних програм (проектів) регіонального розвитку на основі планів заходів з реалізації регіональних стратегій розвитку на 2017-2020 роки») передбачити необхідність формування інвестиційних стратегій на рівні регіонів України з метою створення об'єктивної картини потреб підприємств регіону в інвестиційних ресурсах.

Інвестиційна стратегія повинна включати пріоритетні сфери та галузі інвестування, механізм надання пільг потенційним інвесторам, необхідність формування інвестиційного паспорту регіону; повинна визначати процедуру надання державою послуг з підвищення кваліфікації фахівців у сфері інвестування, передбачати укладання угод між інвесторами та органами влади на основі механізму державно-приватного партнерства; передбачати проведення тренінгів для фахівців місцевих органів виконавчої влади щодо розробки інвестиційного паспорту регіону. Інвестиційна стратегія має бути узгоджена з перспективними планами об'єднання громад, залежно від наявних ресурсів та можливостей.

2. Міністерству фінансів України ініціювати внесення змін до ст. 24-1 Бюджетного кодексу України стосовно унормування необхідності фінансування з Державного фонду регіонального розвитку винятково капітальних проектів – тих, які сприятимуть розвитку господарства регіонів: проектів у будівництві, розвитку виробничої, енергетичної, транспортної та житлової інфраструктури.

3. Міністерству економічного розвитку і торгівлі України з метою посилення державної підтримки розвитку індустріальних парків як вагомого інструменту залучення інвестицій у регіони ініціювати внесення змін і доповнень до ст. 34 Закону України «Про індустріальні парки» та ст. 71 Бюджетного кодексу України стосовно унормування необхідності спрямування на створення

індустріального парку у регіоні до 10 % обсягу бюджету розвитку обласного бюджету.

4. Міністерству інфраструктури України оновити та подати українською і англійською мовами інформацію про інфраструктурні проекти, які реалізуються у регіонах України, з метою залучення інвесторів, у т.ч. іноземних, до фінансування цих проектів, а місцевим органам виконавчої влади надавати пропозиції Міністерству інфраструктури України для подальшого формування переліку цих проектів та його оновлення.

5. Міністерству економічного розвитку і торгівлі України з метою розширення можливостей для приватних підприємців щодо участі у проектах, які здійснюються на засадах державно-приватного партнерства, ініціювати внесення змін і доповнень до наступних нормативно-правових актів чи проектів: - ст. 5 Закону України «Про державно-приватне партнерство».

6. Місцевим органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування з метою активного пропагування природо-ресурсного та економічного потенціалу територій та його використання.

7. Комітету з питань податкової та митної політики Верховної Ради України прискорити підготовку висновків до проектів законів України про внесення змін до Податкового кодексу України щодо розвитку вітчизняного виробництва шляхом стимулювання залучення інвестицій у реальний сектор економіки через індустріальні парки та про внесення змін до Митного кодексу України щодо розвитку вітчизняного виробництва шляхом стимулювання залучення інвестицій у реальний сектор економіки через індустріальні парки, у яких передбачити унормування необхідності враховувати пропозиції від органів місцевого самоврядування регіонального рівня щодо створення індустріальних парків на території регіону.

8. Міністерству економічного розвитку і торгівлі України розробити і подати на затвердження Кабінету Міністрів України Інвестиційну стратегію держави та регіонів з метою отримання інвестиційних ресурсів на розвиток галузей та залучення іноземних інвесторів.

Лише активна державна позиція та комплексний підхід щодо вирішення існуючих проблем, пов'язаних з інвестиційною діяльністю на мікро- і макрорівнях, дозволить з максимальною ефективністю реалізувати Україні свій потенціал в інвестиційній сфері, що стане передумовою її сталого економічного розвитку в майбутньому.

Висновки

Інвестиційний клімат України являє собою сукупність соціально-економічних, фінансових, організаційно-правових та географічних факторів, які притаманні їй і визначають її привабливість для іноземних інвесторів. На сьогодні німецькі підприємці вважають, що говорити про поліпшення інвестиційного клімату в Україні поки що зарано. Оскільки головною передумовою його покращення є правові гарантії, прозоре законодавство, стан якого на сьогодні потребує вдосконалення. Але, незважаючи на це, Україна стає все більш привабливою для іноземних інвесторів, оскільки рівень віддачі від інвестицій є досить високим. У деяких галузях економіки рівень прибутку від інвестицій значно перевищує рівень прибутку у відповідних галузях країн Західної Європи.

Сучасна ситуація в українській економіці диктує необхідність активізації інвестиційної діяльності, ключову роль у здійсненні якої відіграють банки, які виступають посередниками в акумулюванні та перерозподілі тимчасово вільних коштів. Саме від здійснення банками інвестицій залежить економічне зростання.

Україна потенційно може бути однією з провідних країн по залученню іноземних інвестицій. Цьому сприяє її величезний природно-ресурсний потенціал, вигідне економіко-географічне положення, наявність кваліфікованої робочої сили, значний внутрішній ринок, місце в світовій геополітичній політиці провідних країн світу тощо.

Інвестиційна політика держави має бути направлена на: зниження процентних ставок по кредитах; активізацію внутрішніх інвестицій; зниження податкового навантаження на юридичних та фізичних осіб, а не вводити додаткові акцизні збори та податки для громадян; не тільки спрощення процесу організації діяльності середнього та малого бізнесу, а й створити умови для успішної їх діяльності; впровадити штрафи для контролюючих органів, які порушують процедуру та терміни перевірок, суб'єктів господарювання і тим самим негативно впливають на фінансово-господарську діяльність суб'єкта підприємницької діяльності; «очищення» судової системи та владних структур від корупції; прозорість прийняття рішень органами державної влади.

Список використаної літератури

1. Бутенко А.І. Інвестиційна привабливість підприємницького середовища як джерело ринкової трансформації економіки /А.І. Бутенко, О.С. Павлова // Прометей :зб. наук. праць. – 2010. – № 3 (33). – С. 63–68.
2. Вишивана Б.М. Управління інвестиційною діяльністю в Україні / Б.М. Вишивана // Фінанси України. – 2004. – №10 – С. 82–88.
3. Инвестируй или проиграешь / Инвестгазета. – 2017.– №35. – С. 24–25.
4. Іваноньків О.О. Політика держави щодо інвестиційної діяльності в Україні та перспективи прямого іноземного інвестування / О.О. Іваноньків // Актуальні проблеми економіки. – 2007. – №11 – С. 12–17.
5. Карпінський Б.А. Інвестиційний клімат України / Б.А. Карпінський // Фінанси України. – 2001. – №7 – С. 139–148.
6. Коваль Н. Інвестиційний клімат в Україні: оцінки міжнародних експертів / Н. Коваль // Запорізька правда. – 2013. – №9. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.zp-pravda.info/?option=com_content&view=article&id=6423:2013-09-25-18-55-31&catid=34:2009-04-14-10-24-35&Itemid=63.
7. Томарева В.В. Оцінка інвестиційного клімату України та її регіонів / В.В. Томарева // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum%20/Dtr_ep/2014_4/files/EC411_11.pdf
8. Франчук Т. Шляхи залучення іноземних інвестицій в економіку України/ Т. Франчук // Ринок цінних паперів. – 2012. – № 10. – С. 47–53.
9. Шморгун, Л. Г. Прямі іноземні інвестиції в економіку України: проблеми залучення та галузевого спрямування/ Л. Г. Шморгун //Формування ринкових відносин в Україні. – 2013. – № 5. – С. 67–71.
10. Шевченко О. В. Інвестиційна активність регіонів України: вплив на економічне зростання / О. В. Шевченко // Стратегічні пріоритети: Науково-аналітичний щоквартальний збірник. – 01/2009 . – N1 . – С. 175-181;

11. Шафранська Т. Ю., Фесун Я. С. Можливості активізації інвестиційної діяльності в Україні [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.rusnauka.com/33_DWS_2017/Economics/4_150000.doc.htm;
12. Повідомлення Європейської Комісії для Ради ЄС та Європейського парламенту про посилення Європейської політики сусідства [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://me.kmu.gov.ua/file/link/99716/file/Communication_Ukr.doc
13. Східному партнерству два роки: успіх чи невдача для диверсифікованої Європейської політики сусідства? [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://eu.prostir.ua/library/248575.html>
14. Основні факти про Європейський інвестиційний банк [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.nescu.org.ua/upl/Basic_facts_UKR_web.pdf
15. Європейська Комісія закладає основи для посилення впливу інвестицій в рамках політики зближення [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rgd.org.ua/latest_project_news/eu_cohesion_policy_2017_2020/
16. Інформаційне агентство Уніан [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unian.ua/society/751859-za-minuliy-rik-inozemni-investori-vklali-v-ukrajinu-trohi-bilshe-6-mlrd.html>;
17. Динаміка інвестиційного клімату країн Східної Європи – досвід для України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://old.niss.gov.ua/Monitor/June2017/01.htm>
18. Світовий Банк - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.worldbank.org/uk/news/press-release/2017/09/21/efficiency-in-public-investment-is-essential-for-ukraine-says-the-world-bank>;